

MODÁLNÍ SLOVESA S PŘÍTOMNÝM NEURČITKEM

Způsobová slovesa **CAN** (mocht, umět, ovládat, být schopen), **MUST** (muset) a **MAY** (smět, mít dovoleno) jsou sama o sobě po významové stránce neúplná. Vyjadřují pouze stanovisko mluvčího k ději jiného slovesa. Vyskytují se většinou společně s neurčitkem významového slovesa.

Slovesa **CAN**, **MUST**, **MAY** mají několik společných vlastností:

1. Nemají neurčitek (neexistuje to can, to must).
2. Pro všechny osoby jednotného i množného čísla mají stejný tvar (I can, you can).
3. Následuje po nich významové sloveso v neurčítku ale bez "TO" (I can cook.).
4. Tázací větu tvoří obrácením slovosledu mezi podmětem a tvarem modálního slovesa stejně jako u pomocných sloves to be, to have bez použití pomocných slov (Can you cook? Must you go now?).
5. Zápor tvoří přidáním NOT bez pomocných slov (I cannot cook, I may not smoke.).
6. Netvoří žádné průběhové časy (neexistuje musting, maying,...).

SLOVESO CAN

Vyjadřuje schopnost podmětu vykonávat nějakou činnost, něco udělat. Používá se ve významu "umím, dovedu, mohu, ovládám, jsem schopen". V hovorové řeči se používá i ve významu "smím".

Oznamovací způsob

I can
you can
he, she, it can
we can
you can
they can

Otázka

can I?
can you?
can he, she, it?
can we?
can you?
can they?

Zápor

I cannot
you cannot
he, she, it cannot
we cannot
you cannot
they cannot

Záporný tvar můžeme používat i ve zkrácené podobě **CAN'T**.

Výslovnost : **CAN** – [kæn] **CANNOT** – [kænot] **CAN'T** – [ka:nt]

- I **can** go to school this morning.
- Eve **can** read English books.
- We **can** make our dresses.
- He **can** play tennis very well.
- Tom **cannot** sing.
- **Can** you swim? Yes, I can. No, I can't.
- **Can** I have a look at it?
- **Can** they drive a car?

POZNÁMKY

- **CAN** je jediné anglické sloveso, u kterého se plný tvar záporu "NOT" píše spolu se slovesem (cannot).
- Sloveso **CAN** se používá také pro vyjádření schopnosti funkce lidských smyslů. V této situaci ho při překladu do češtiny vynecháváme:
 - I **can see**. Vidím. (nejsem slepý)
 - I **can hear him**. Slyším ho. (nejsem hluchý)
 - **She can speak English**. Ona mluví anglicky.

SLOVESO MUST

Vyjadřuje obvykle rozkaz nebo zákaz, konstatování nevyhnutné povinnosti z hlediska mluvčího, podmětu (není nucen jinými osobami nebo vnějšími okolnostmi). Zápor se tvoří nepravidelně. Toto sloveso překládáme jako "musím". Pro tento význam má angličtina ještě sloveso "HAVE TO", se kterým se pracuje jako se slovesem plnovýznamovým.

Oznamovací způsob	Otázka	Zápor
I must	must I?	I need not
you must	must you?	you need not
he, she, it must	must he, she, it?	he, she, it need not
we must	must we?	we need not
you must	must you?	you need not
they must	must they?	they need not

V záporu používáme i zkrácený tvar **NEEDN'T**.

- I **must** learn English.
- He **needn't** learn German.
- **Must** Paul and Mary learn English? Yes, they must. No, they needn't.

SLOVESO MAY

Používá se pro vyjádření dovolení něco udělat, ve zdvořilých žádostech o dovolení něco udělat. Zápor se tvoří ve dvou podobách:

- MAY NOT (mírnější)
- MUST NOT (přísnější).

Překládáme jako "smím".

Oznamovací způsob	Otázka	Zápor
I may	may I?	I may not (must not)
you may	may you?	you may not
he, she, it may	may he, she, it?	he, she, it may not
we may	may we?	we may not
you may	may you?	you may not
they may	may they?	they may not

V záporu používáme i zkrácené tvary **MAYN'T**, **MUSTN'T**.

- **May** I take this apple? Yes, you may. No, you mayn't.
- No, you **must not** take it.
- You **may** play now.
- **May** she come to see you?
- Children **may** watch TV only in the afternoon.